

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фінансів та обліку

Кафедра фінансового контролю та аудиту

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

«Внутрішній аудит систем управління підприємства»

ступінь вищої освіти – другий (магістерський)
галузь знань 07 – Управління та адміністрування
спеціальність – 071 – Облік і оподаткування
освітня програма «Аудит та державний фінансовий контроль»

Дата подання
«__» _____ 2024 р.

Виконав: студент групи ОАДФКм – 11
Вербіцький В. М.

Реєстраційний № ____
Дата захисту
«__» _____ 2024 р.

Керівник: к.е.н., доцент
Черешнюк О.М.

ТЕРНОПІЛЬ – 2024

Зміст

Вступ.....	3
1. Роль внутрішнього аудиту в системі управління підприємства	5
2. Етапи проведення внутрішнього аудиту систем управління підприємства.....	12
3. Основні принципи та стандарти внутрішнього аудиту	19
4. Концептуальний підхід до проведення внутрішнього аудиту на підприємстві	23
5. Виклики та перспективи внутрішнього аудиту в сучасних економічних умовах.....	29
Висновки	33
Список використаної літератури	35

Вступ

Актуальність тем дослідження. Внутрішній аудит - це процес, що допомагає перевірити ефективність системи управління підприємства. Він допомагає виявляти потенційні проблеми, ризики та недоліки, що можуть впливати на його успішність та стабільність. Завдяки внутрішньому аудиту компанії можуть покращити свої процеси, зменшити втрати та оптимізувати ресурси. Ця тема актуальна в умовах постійних змін у бізнес-середовищі та посилення конкуренції, коли підприємствам потрібно бути максимально ефективними та гнучкими, щоб успішно функціонувати та розвиватися.

Враховуючи швидкі темпи технологічного розвитку, зміни в законодавстві та регуляторному середовищі, а також зростання очікувань споживачів та інвесторів, підприємствам набагато складніше забезпечити ефективне управління. Внутрішній аудит стає невід'ємною частиною стратегічного планування та управління ризиками, допомагаючи підприємствам зберігати конкурентну перевагу та забезпечувати стійкий розвиток. Таким чином, тема внутрішнього аудиту систем управління підприємства залишається актуальною і важливою для діяльності будь-якої компанії в сучасному бізнес-середовищі.

Дослідження в області внутрішнього аудиту систем управління підприємств проводили багато вчених та дослідників з різних країн. Деякі з них відомі своїми значними внесками в цю галузь, наприклад: Роберт Р. Меллер, Каменська Т. О., Редько О. Ю., Кертис К. Вершур, Рудницький В.С., Семанюк В.З., Шульга С. В., Даценко Г. В., Коркушко О. Н., Кушнір Л. А., Селіщев С. В., Семенець А. О.

Мета дослідження. Метою даної курсової роботи є вивчення змісту, концептуальних основ, організації та методології внутрішнього аудиту та обґрунтування його ролі у системі управління підприємством.

Завдання дослідження. Для досягнення цієї мети в ході дослідження були поставлені та виконані наступні завдання:

- дослідити роль внутрішнього аудиту в системі управління підприємства
- ознайомитися з етапами проведення внутрішнього аудиту та дослідити їх в системі управління підприємством
- дослідження основних принципів та стандартів внутрішнього аудиту
- дослідження основних викликів та перспектив в системі внутрішнього аудиту.

Об'єктом дослідження є процес здійснення внутрішнього аудиту систем управління підприємством.

Предметом дослідження є теоретико-методичні і практичні аспекти здійснення внутрішнього аудиту систем управління підприємством.

1. Роль внутрішнього аудиту в системі управління підприємства

Нестабільність української економіки та сучасна динаміка ринку вимагають від керівників шукати інноваційні підходи до управління бізнесом. Внутрішній аудит є одним з аспектів управління.

В той час як в Україні внутрішній аудит все ще перебуває на стадії становлення і має певні проблеми, в економічно розвинених країнах він є широко розповсюдженим і необхідним компонентом корпоративного управління. Як наслідок, дослідження функції внутрішнього аудиту в системі управління компанією є важливим та актуальним.

Визначення поняття "внутрішній аудит" має вирішальне значення для точного розуміння його мети, об'єктів, суб'єктів, функцій та завдань як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Наразі не існує єдиного визначення поняття "внутрішній аудит". Але, на нашу думку, найбільш влучним є визначення міжнародного Інституту внутрішніх аудиторів: внутрішній аудит - це процес надання неупереджених, незалежних гарантій та рекомендацій, метою якою є підвищення ефективності діяльності організації.

З визначення зрозуміло, що метою внутрішнього аудиту є підтримка працівників у ефективному виконанні ними своїх обов'язків. На основі результатів аудиту внутрішні аудитори надають керівництву організації дані аналізу та оцінки, рекомендації та іншу необхідну інформацію.

На жаль, не всі керівники підприємств у нашій країні усвідомлюють переваги та важливість внутрішнього аудиту та створення системи внутрішнього аудиту на підприємстві. Вони вважають достатніми перевірки зовнішніх аудиторів.

Цілі, ролі, обов'язки, теми та інші аспекти внутрішнього та зовнішнього аудиту відрізняються. Тим не менш, вони тісно пов'язані між собою, і зовнішні аудитори використовують результати роботи внутрішніх аудиторів, якщо в організації є служба внутрішнього аудиту [10, с. 106].

Незалежна діяльність, відома як внутрішній аудит, проводиться на кожному підприємстві з метою визначення справжнього стану справ суб'єкта господарювання та виявлення дієвих способів вирішення проблем, які вже існують.

Методологічне та організаційне забезпечення внутрішнього аудиту є його складовими частинами в організації. Організаційну складову відображає структура аудиторської служби на підприємстві, яка визначає періодичність та обсяг аудиторських перевірок. Методологія аудиту складається з унікальних підходів, інструментів і процедур здійснення аудиторського контролю.

Для характеристики методології внутрішнього аудиту використовують три основні методичні прийоми [9, с. 111]:

1) створення фактичних кількісних вимірів об'єкта аудиту в натурі, що має форму інвентаризації матеріальних активів;

2) порівняння планових і фактичних даних, що передбачає початкову розробку поточних, оперативних і стратегічних планів, які містять різноманітні показники, що при вивченні можуть бути використані для точного прогнозування траєкторії розвитку того чи іншого явища.

3) Вартісний підхід особливо важливий у випадках крадіжок, зростання інфляції, реструктуризації або ліквідації бізнесу тощо.

Якість внутрішнього аудиту організації визначається обсягом проведених перевірок, вартістю цих перевірок та їх економічною ефективністю. Це означає, що має бути встановлене прийнятне співвідношення між грошима, заощадженими внутрішніми аудиторами під час їхньої продуктивної роботи, та витратами на утримання служби аудиту [20, с.230].

Очевидно, що ці показники можуть сильно варіюватися залежно від особливостей бізнесу та стану зовнішнього ринку. З цієї причини на Заході використовується декілька систем самооцінки ефективності служб внутрішнього аудиту. Зокрема, введено посаду "менеджера із забезпечення якості", в обов'язки якого входить перевірка якості внутрішнього аудиту.

Ми вважаємо, що відповідні співробітники повинні проявляти найбільшу ініціативу та зацікавленість у цьому процесі, вносячи пропозиції щодо вибору об'єктів аудиту, процедур та часу проведення як планових, так і позапланових аудиторських перевірок з метою значного покращення аудиторських послуг. Основою якості послуг внутрішнього аудиту є право штатних працівників на участь у плануванні аудиторської діяльності, затверджене в установленому законом порядку. Працівники аудиторської служби підприємства, які закріплені за конкретною ділянкою аналітичної роботи, вони краще орієнтуються у своїй специфічній частині роботи, аніж керівництво компанії.

Процедура взаємної звірки, коли один співробітник призначає і перевіряє завдання іншому, є одним з методів контролю якості внутрішнього аудиту. Скорочуючи процес "звикання" до одної і тої ж роботи, цей метод допомагає виявити механічні помилки. Деякі компанії з метою економії коштів делегують проведення внутрішнього аудиту фінансовим відділам та відділам контролінгу, які іноді мають у своєму складі спеціалізовані аудиторські підрозділи. Хоча їхня думка менш об'єктивна, ніж у зовнішніх аудиторів, через частковий контроль з боку керівництва компанії, внутрішнім аудиторам більше довіряють, оскільки вони дотримуються ідеалу секретності. Захист інтересів власника бізнесу, який ставить перед службою внутрішнього аудиту конкретні завдання, є першочерговою метою.

Основними факторами при створенні служби внутрішнього аудиту в організації є її розмір та галузь діяльності, а також рівень спеціалізації. На великих підприємствах, як правило, бухгалтерія та внутрішні аудитори мають повністю розмежовані обов'язки.

У таблиці 1 наведено переваги та недоліки впровадження постійної аудиторської служби для компанії.

Процес розробки поточних і стратегічних планів є однією з вимог до управління впровадженням програми. Першочерговим і першим етапом управління організацією є планування, а першокласний аудит допомагає

покращити реальні показники ефективності та визначити нові стандарти для зростання бізнесу.

Таблиця 1

Переваги та недоліки створення постійної служби внутрішнього аудиту в організації

Переваги	Недоліки
1. Ефективним методом контролю за діяльністю компанії є внутрішній аудит.	1. Недостатнє дотримання принципу незалежності аудитора.
2. Допомагає підвищити рівень зовнішнього аудиту.	2. На основі звітів внутрішніх аудиторів існує ймовірність того, що зовнішні аудитори матимуть неправильне уявлення про фінансовий стан компанії.
3. Виявлення поточних відхилень вимагає менше часу та зусиль від внутрішніх аудиторів.	3. Зовнішні аудитори легко виявляють помилки, допущені як керівником компанії, так і звичайними працівниками. Поради, які надають зовнішні аудитори, ґрунтуються на систематичному спостереженні за іншими організаціями, що працюють у тій самій галузі.
4. Внутрішній аудит зазвичай краще задовольняє потреби організації у попередньому, поточному та подальшому контролі, тоді як зовнішній аудит здебільшого залежить від перевірки попередньо складених звітних даних.	4. Разові послуги зовнішнього аудиту коштують дешевше, ніж постійний контроль з боку служби внутрішнього аудиту.

**Розроблено на основі джерела [6, с. 112]*

Про створення служби внутрішнього аудиту, рішення, приймається власником та вищим керівництвом підприємства. Ефективність процесів аналізу, прогнозування та планування, а також функціонування бізнесу в цілому підвищує внутрішній аудит, який встановлює достовірність даних, відображених у звітності, і знаходить будь-які розбіжності між обліковими даними та реальними [26, с. 503]. Проте основним завданням служби внутрішнього аудиту є нагляд за діяльністю всіх структурних підрозділів підприємства. Взаємозв'язки між основними елементами системи управління підприємством, включаючи місце служби внутрішнього контролю, зображено на рисунку 1.

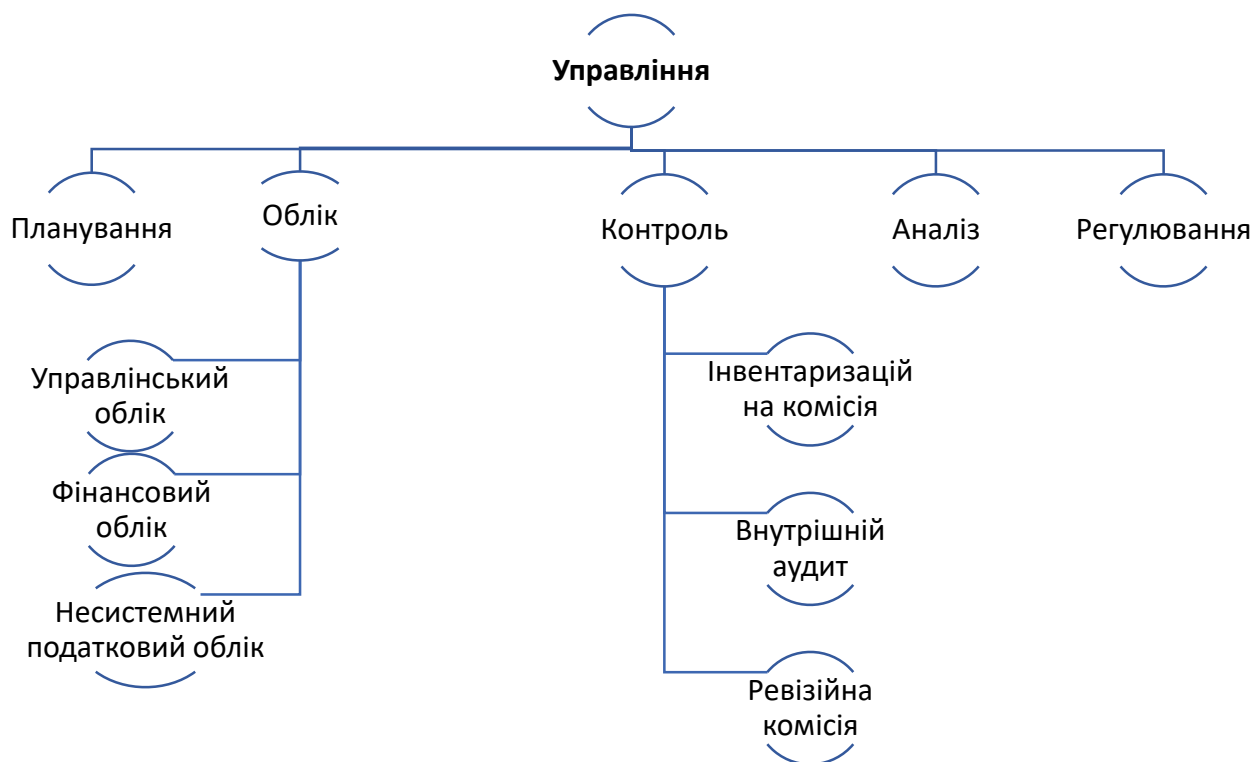

Рис. 1. Схема взаємозв'язку основних складових системи управління на підприємстві [6, с. 113].

На функціональну мету внутрішнього аудиту значною мірою впливає взаємозв'язок між ним і контролем, який є найважливішим елементом системи управління [24]. Вважається, що система внутрішнього аудиту організації слугує наступним основним цілям:

1) контроль за достовірністю статистичної, управлінської, фінансової, податкової звітності;

- 2) контроль за діяльністю структурних підрозділів підприємства;
- 3) контроль за функціонуванням систем управління та передачі інформації;
- 4) оперативний контроль за основною діяльністю підприємства.

Окрім своїх контрольних функцій, служба внутрішнього аудиту може також допомагати у вирішенні проблемних питань структурних підрозділів підприємства, підвищувати кваліфікацію зовнішніх аудиторських служб, а також часто розробляти поточні, стратегічні та операційні плани організації на основі аудиторських звітів цієї структури [23, с. 480].

Як наслідок, найефективнішим видом контролю, включаючи внутрішній аудит, вважається безперервний контроль, коли конкретні результати розпочатих процедур відомі, але затверджені плани все ще можуть бути змінені. Зовнішній аудит зосереджується здебільшого на перевірці даних звітності і має обмежені можливості для операційних покращень. Терміни проведення планових та позапланових перевірок слід визначати, виходячи з реального фінансового стану підприємства, а також змін на зовнішньому ринку, зокрема інфляційних процесів, що відбуваються в державі. Фахівці повинні визначати найбільшу ймовірність відхилень, а перевірку матеріально відповідальних осіб виробничих підрозділів компанії доцільно проводити щоразу, коли відбувається збільшення або зменшення матеріальних цінностей у відповідних підрозділах [6, с. 114].

Добре розроблена методика аудиту в підприємстві передбачає створення чітких інструкцій для управління якістю внутрішнього аудиту та визначення в посадових інструкціях обов'язків персоналу в цій сфері.

Розмір та галузь бізнесу мають значний вплив на те, як організована система внутрішнього контролю. Крім того, функціональна, організаційна та ієрархічна структура аудиторської служби повинна відповідати податковій, управлінській та бухгалтерській системам, прийнятим на підприємстві, а також автоматизації бухгалтерських процедур і повноваженням аудиторів, які там працюють.

Взаємний контроль між аудиторами та належна розробка системи оцінки якості аудиторських послуг – це дві стратегії підвищення ефективності внутрішнього аудиту.

Імплементація підсистеми внутрішнього аудиту в діяльність вітчизняних компаній допомагає їм швидше реалізовувати поставлені тактичні та стратегічні завдання. Основна мета такої реалізації — зростання конкурентоспроможності, інновацій та інвестиційної привабливості учасників ринку. Підсистема внутрішнього аудиту, як важлива частина ефективної управлінської системи, не обмежена тільки контрольними функціями. Для бізнес-суб'єктів набувають значення інструменти внутрішнього аудиту, які підсилюють інформаційне забезпечення, що в свою чергу сприятиме вдосконаленню управління як в поточному, так і в перспективному напрямку.

Таким чином, у сучасних реаліях стає важливим розгляд нових способів використання підсистеми внутрішнього аудиту як інструменту для ефективного управління ринковими суб'єктами. Отож, здійснення внутрішнього аудиту відіграє значну роль в системі управління підприємством, адже забезпечує своєчасне попередження фінансових та матеріальних втрат.

2. Етапи проведення внутрішнього аудиту систем управління підприємства

На основі аналізу наукових праць етапи внутрішнього аудиту можна поділити на :

- організаційний, документальний, нормативно-правовий та методичний;
- проведення аудиту на місцях;
- узагальнення та звітування;
- застосування результатів аудиту на підприємстві [5, с. 28].

Організаційний етап внутрішнього аудиту передбачає створення команди та призначення керівника, а також прийняття рішення щодо цілей та стандартів аудиту, визначення об'єкта аудиту та початок діалогу з ним.

Цілі детально пояснюються в рамках загальної мети аудиту на рівні організації. Після визначення мети аудиту важливо встановити обсяг і межі аудиту, включаючи підрозділи організації, перелік процедур, які необхідно перевірити, і терміни проведення аудиту. Визначення критеріїв аудиту також має одне із важливих значень. Оскільки критерії визначають деталі та характер аудиту, їх встановлення є ключовим завданням на організаційному етапі внутрішнього аудиту. Критерії внутрішнього аудиту організації охоплюють кілька елементів, таких як нормативні акти, системи управління, законодавство, стандарти та процедури.

Враховуючи досвід, необхідний для досягнення мети аудиту, наступним організаційним кроком внутрішнього аудиту є визначення можливості його проведення та формування аудиторської групи. Для того, щоб гарантувати неупередженість аудиторської групи по відношенню до організації, що перевіряється, та запобігти внутрішнім конфліктам, аудиторську групу, якщо це можливо, слід підбирати за принципом дистанціювання.

Студенти-випускники, що спеціалізуються на бухгалтерському обліку та аудиті, які проходять практику в даному підприємстві, повинні бути включені в групу для проведення технічної роботи зі збору інформації, щоб знизити витрати на внутрішній аудит. Вони зможуть глибше зрозуміти сферу своєї діяльності і

ближче познайомитися з тим, що потрібно для того, щоб бути аудитором в реальному бізнесі [9, с. 228].

Встановлення першого контакту з суб'єктом господарювання, що перевіряється, відповідальними за аудит є останнім кроком організаційного етапу. Буде визначено спосіб обміну інформацією з об'єктом аудиту, підтверджено повноваження аудиту на проведення аудиту, здійснено обмін інформацією про період аудиту та склад команди, повідомлено про відповідні документи та задоволено запити на доступ до них, встановлено правила безпеки на об'єктах аудиту та погоджено присутність спостерігачів або супроводжуючих осіб.

Метою етапу перевірки документації внутрішнього аудиту є вивчення відповідних документів та оцінка того, чи задовольняє система документації вимоги аудиту. Інакше кажучи, метою цього етапу внутрішнього аудиту є вивчення поточного стану, організаційної структури та змін, що відбулися з моменту останнього аудиту.

На нашу думку, при аналізі документації, що підтверджує заяву, особливу увагу слід приділити виявленню потенційних розбіжностей між раніше опублікованими та нещодавно доданими документами; також слід звернути увагу на загальний опис, якому не вистачає необхідного ступеня конкретизації діяльності. Ці уривки з тексту свідчать про те, що процес виконання завдань або не повністю визначений, або його не дотримуються. В результаті, аудитор повинен нагадати собі, що ці розбіжності потребують подальшої перевірки під час наступного аудиту.

Керівник групи повинен попередити відповідні сторони аудиту, якщо в документації є невідповідності. Крім того, необхідно прийняти рішення щодо того, чи продовжувати аудит, чи призупинити його до усунення проблем з документацією. Якщо рішення про проведення внутрішнього аудиту приймається на основі результатів оглядового та документального етапів, аудитор повинен визначити основні компоненти аудиту.

Нормативно-методичний етап включає такі обов'язки, як створення плану аудиту відповідно до виданого листа-замовлення на проведення аудиту, розподіл і закріплення робіт за учасниками аудиту, створення робочих документів. Ми вважаємо, що створення стратегії полегшує координацію роботи аудиторської групи і знижує ймовірність того, що аудит вийде за межі заздалегідь узгодженого графіка. Щоб забезпечити максимально ефективне використання часу, необхідно скласти детальний план аудиту, який враховує обсяг, складність і кваліфікацію членів аудиторської групи [22]. План аудиту повинен включати як обов'язкові, так і необов'язкові елементи, як запропоновано в рекомендаціях (таблиця 2).

Таблиця 2

План внутрішнього аудиту

Обов'язкові реквізити плану аудиту	Додаткові реквізити плану аудиту
Мета аудиту	Зміст звіту про аудит
Критерії аудиту	Мова аудиту та мова звіту
Сфера та межа аудиту	Визначення відповідальної особи за проведення аудиту
Дата аудиту	Пересування аудиторської групи
Час і тривалість аудиторської перевірки в підрозділах	Захист від витоку комерційної таємниці
Розподіл ролей та відповідальностей членів аудиторської групи та їх супроводжуючих	Будь-які дії під час аудиту

**Розроблено на основі джерела [5, с. 29]*

Перед початком аудиту план аудиту повинен бути переглянутий, затверджений замовником аудиту та переданий об'єкту аудиту. Завдання аудиторської групи визначаються на методологічному та нормативному етапах внутрішнього аудиту.

Керівництво, після консультацій з групою, призначає членам групи завдання з аудиту певного регіону, щоб найкращим чином використати ресурси

аудиту. Створення робочих документів, необхідних для проведення аудиту, є важливою і відповідальною частиною нормативно-методичного етапу внутрішнього аудиту. Робочі документи, які включають перелік контрольних запитань і плани відбору матеріалів під час аудиту, форми для запису інформації, наприклад, дані аудиту та протоколи зустрічей, створюються членами аудиторської групи на основі аналізу інформації, що стосується їхніх завдань [24].

Окрім запропонованих робочих документів, підрозділи можуть також використовувати анкети, які розповсюджуються разом із повідомленням про проведення аудиту перед виїзною перевіркою, щоб вони могли ознайомитися з ними та заповнити їх. Ми вважаємо, що використання анкет має такі переваги: це економить час аудитора та об'єкта аудиту під час виїзного аудиту, а також допомагає об'єкту аудиту психологічно підготуватися до виконання завдання аудиторів. Опитувальні листи заповнюються, а потім надсилаються назад аудитору для подальшого опрацювання. Під час обробки анкети аналізуються з метою визначення точності, повноти та правдивості наданих відповідей. Будь-які сумнівні відповіді відкриті для подальшого розслідування.

Робочі документи можуть змінюватися в ході аудиту з урахуванням зібраних даних. Цей метод відповідає принципу динамічності та гарантує свободу аудиторської діяльності. Робочі документи повинні зберігатися до завершення аудиту. Під час аудиту скликаються наради, відбувається обмін інформацією, збір і перевірка даних, формулюються результати аудиту, готуються дані аудиту, а також проводиться заключна нарада на етапі аудиту на місці.

Керівник аудиторської групи зустрічається з керівництвом організації (підрозділу), що підлягає аудиту, перед початком аудиту на місці. Метою зустрічі є ознайомлення об'єкта аудиту (підрозділу) з планом і процедурами аудиту та формування сприятливого ставлення до них.

Залежно від характеру аудиту та його складності може знадобитися обмін інформацією між об'єктом аудиту та членами групи. Для цього члени

аудиторської групи повинні зустрічатися для обміну інформацією, оцінки прогресу аудиту та, за необхідності, внесення змін у робочі завдання. Періодично керівник підрозділу, що перевіряється, повинен отримувати від керівника аудиторської групи інформацію про хід аудиту та виявлені проблеми.

Під час виїзного аудиту інформацію слід збирати шляхом відповідного відбору відповідно до цілей, параметрів і стандартів аудиту. Аудитор збирає та обробляє інформацію наступними способами: вибір джерела інформації; інтерв'ю, спостереження або аналіз документів для збору аудиторських доказів; оцінка аудиторських доказів для отримання аудиторських даних; підготовка висновків на основі отриманих результатів аудиту. Звіт про невідповідності, створений за встановленою компанією формою, містить виявлені невідповідності. Записи про невідповідності повинні бути стислими, але достатньо повними, щоб розробити ефективні заходи та надати якісний огляд для аудитора, який згодом перевірить ефективність усунення невідповідностей [4].

Усі зацікавлені сторони повинні бути присутніми на заключній зустрічі, яка є останнім етапом аудиту на місці.

Розбіжності щодо результатів та висновків аудиту, які можуть виникнути між організацією, що підлягає аудиту, та аудиторською групою, повинні бути обговорені та, якщо це можливо, врегульовані. У разі виникнення розбіжностей, думки обох сторін процесу аудиту повинні бути зафіксовані.

Підготовка, затвердження та розповсюдження аудиторського звіту є підбиттям підсумків та завершенням аудиту. Створення та зміст аудиторського звіту належить до компетенції керівника аудиторської групи. Цей документ, на нашу думку, повинен містити ґрунтовний, точний, стислий та зрозумілий звіт про проведення аудиту. Вивчивши праці науковців, які досліджували питання внутрішнього аудиту, ми визначили зміст, який повинен містити звіт про внутрішній аудит (табл. 3).

"Звіт про аудит" повинен містити: звіт (довідку про проведення аудиту); протоколи невідповідностей; плани поліпшень та коригувальних дій; протоколи попередніх та заключних зборів тощо.

Таблиця 3

Звіт внутрішнього аудиту

Обов'язкові пункти Звіту аудиту	Рекомендовані пункти Звіту аудиту
Мета аудиту	План проведення аудиту
Сфера аудиту	Загальний огляд аудиту
Ідентифікація керівника групи з аудиту та її членів	Перевірка того, що мета аудиту була досягнута
Дата та місце проведення аудиту	Елементи, які не були охоплені
Критерії аудиту	Невирішені розбіжності між об'єктом аудиту та командою
Повні дати аудиту	аудит пропозиції щодо виправлення помилок
Висновки групи аудиту	Перевірка конфіденційності змісту

**Розроблено на основі джерела [5, с. 30]*

Після завершення аудиту, у заздалегідь визначений термін (не більше десяти днів), готується звіт про аудит. Аудиторський звіт, має бути проаналізований та затверджений відповідно до процедур, передбачених програмою аудиту. Затверджений звіт надсилається відповідним сторонам.

Етап завершення та оформлення результатів аудиту є завершальним етапом внутрішнього аудиту. Коли всі завдання, передбачені планом аудиту, виконані, він починається.

Формування аудиторського дос'є є останнім етапом аудиту. Для цього збираються всі матеріали аудиту і підшиваються окремо під відповідним реєстраційним номером. Запис зберігається протягом визначеного терміну.

Методичному, комплексному розумінню діяльності підприємства перешкоджає нечіткий розподіл етапів внутрішнього аудиту. На основі узагальнення наукових праць ми виділили такі етапи внутрішнього аудиту: нормативно-методичний, аудиторська перевірка на місці, організаційний, документування та ознайомлення, узагальнення та складання звітності, реалізація результатів аудиту. Проведення внутрішніх аудитів відповідно до

цього плану сприятиме ефективній підтримці контролю та функціонування системи управління підприємством. У майбутньому було б доцільно оцінити результати внутрішніх аудитів на підприємствах багатьох галузей економіки.

Отже, внутрішній аудит систем управління підприємства є комплексним процесом, що допомагає забезпечити відповідність діяльності встановленим стандартам і підвищити ефективність управлінських рішень. Цей процес складається з кількох послідовних етапів. Спочатку визначаються мета та обсяг аудиту, що дозволяє зрозуміти основні завдання та напрями роботи. Далі здійснюється планування аудиту, яке включає складання детального плану дій та визначення методів збору інформації. На етапі збору даних аудитори аналізують документацію, проводять опитування працівників і вивчають реальні процеси підприємства. Наступний крок – аналіз зібраної інформації, виявлення недоліків та розробка рекомендацій для їх усунення. Завершальним етапом є підготовка звіту з результатами аудиту та обговорення його з керівництвом для прийняття рішень щодо покращення.

Таким чином, внутрішній аудит сприяє підвищенню прозорості, оптимізації діяльності та покращенню загальної ефективності управління підприємством.

3. Основні принципи та стандарти внутрішнього аудиту

Розбудова співпраці між Україною та ЄС, зокрема, укладення Угоди про асоціацію, потребувала від України перегляду підходів до управління державними фінансами. Оскільки в Європейських країнах внутрішній аудит займає ключове місце у фінансовому контролі, Україна зобов'язалася гармонізувати свої практики з міжнародними стандартами та методологією, а також з кращими практиками ЄС.

Щодо походження внутрішнього аудиту, думки дослідників розходяться, проте більшість погоджуються, що його активний розвиток розпочався у 1940-х роках, особливо з заснуванням Інституту внутрішніх аудиторів (ІВА) у 1942 році в США, який просував професійну діяльність та стандарти внутрішнього аудиту. Розвиток економіки після Другої світової війни також сприяв розвитку функцій внутрішнього аудиту у багатьох країнах.

Поява гучних корпоративних скандалів, пов'язаних з фінансовими махінаціями у великих корпораціях Західної Європи та США, надала нового імпульсу розвитку внутрішнього аудиту. Стало зрозуміло, що незалежний контроль у фірмах потребує чогось більшого, ніж просто зовнішній аудит. Внутрішній аудит став однією з найбільш економічних і успішних стратегій підвищення продуктивності та прозорості організації, поряд із зовнішнім аудитом. Постійні активні зусилля ІВА мали значний глобальний вплив на розвиток методології та організації внутрішнього аудиту в усьому світі. На сьогоднішній день Інститут пропонує ґрунтовне керівництво з внутрішнього аудиту у вигляді «Міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту», які отримали міжнародне визнання.

Міжнародні стандарти внутрішнього аудиту мають глобальний характер, і внутрішні аудитори зобов'язані дотримуватися їх для виконання своїх обов'язків, як це можна продемонструвати на прикладі досягнень ІВА. Серед цих обов'язків є такі:

- поширювати цінності професіоналів у сфері внутрішнього аудиту та просувати їх у своїх організаціях;

- пропонувати широкі можливості для професійного розвитку та навчання, пропонувати програми сертифікації, стандарти та інші керівництва для професійної практики;
- навчання практиків та інших зацікавлених студентів з найкращими аудиторками;
- збирати внутрішніх аудиторів з усього світу для обміну знаннями;
- проведення досліджень, поширення та просування знань про внутрішній аудит та його роль у контролі, управлінні ризиками та управлінні для практиків та зацікавлених сторін [30].

Міжнародні стандарти внутрішнього аудиту можуть бути безпосередньо прийняті багатьма країнами як бажані стандарти внутрішнього аудиту, або ж вони можуть бути використані як модель для розробки національних стандартів. В останньому випадку особливості системи державного управління та контролю, адміністративної структури та еволюції державного сектору в кожній окремій країні нерозривно пов'язані зі специфікою функції внутрішнього аудиту і, зокрема, із застосуванням сфер внутрішнього аудиту. Україна прийняла рішення створити національні настанови з внутрішнього аудиту на основі міжнародних стандартів. Створення у 2000 році в Україні добровільного, неурядового, неприбуткового «Інституту внутрішніх аудиторів України» (ІВАУ) сприяло просуванню цього процесу. У липні 2002 року ІВАУ став філією всесвітнього Інституту внутрішнього аудиту. Цілями цієї організації є відстоювання та захист спільних інтересів своїх членів у професійній, соціальній, економічній та освітній сферах; сприяння прийняттю та поширенню правових принципів верховенства права; а також встановлення світових стандартів професійного внутрішнього аудиту в Україні [21].

Із запровадженням реформи державного внутрішнього фінансового контролю у 2005 році було визнано необхідність запровадження внутрішнього аудиту в державному секторі. У той час уряд переглянув українське законодавство, що стосується принципів внутрішнього контролю та аудиту, і затвердив Концепцію розвитку державного внутрішнього фінансового

контролю. У відповідь на ці зміни були розроблені та впроваджені Стандарти внутрішнього аудиту.

Слід зазначити, що принципи слугують основою для створення та конкретизації змісту національних та міжнародних стандартів внутрішнього аудиту. Вони є одним з напрямків розвитку та вдосконалення методики розробки стандартів внутрішнього аудиту. Більшість дослідників аудиту зазначають, що існують певні сфери, в яких загальні принципи контролю у фінансовій сфері та принципи аудиту збігаються. Тому вони пропонують класифікувати їх на дві категорії: базові (теоретична складова) та методологічні (принципи поведінки та організації), враховуючи особливості внутрішнього аудиту як різновиду контролю. Крім того, методологічні принципи є наріжним каменем внутрішнього аудиту, а фундаментальні принципи відображають сутність внутрішнього аудиту як суспільного явища. Не класифікуючи їх, низка досліджень в аудиторському секторі розглядає незалежність, об'єктивність та компетентність (професійну компетенцію) як основні критерії.

Ми вважаємо, що поділ принципів на дві категорії на основі того, наскільки широко вони охоплюють відносини, що виникають під час внутрішнього аудиту, був би більш ефективним. Така стратегія дозволить підкреслити якості та важливість внутрішнього аудиту і більш детально розкрити його сутність.

Перший блок настанов містить поняття, які в широкому сенсі визначають внутрішній аудит. При виборі цієї категорії ми враховували світову практику, яка стверджує, що внутрішні аудитори завжди повинні зосереджуватися на управлінні та системах внутрішнього контролю. Ця точка зору узгоджується з процесом реформування державного управління, який здійснюється з урахуванням європейських стандартів належного адміністрування, викладених у документі «Принципи державного управління» та створених Програмою підтримки вдосконалення врядування, та менеджменту (SIGMA) [9].

З метою привернення більшої уваги до реформування державного управління Європейська Комісія визначила основні напрями діяльності у сфері

управління державними фінансами, одним з яких є внутрішній контроль та аудит у державному секторі. Як результат, ця група включає наступні концепції, які висвітлюють фундаментальні ідеї, що лежать в основі внутрішнього аудиту в державному секторі: принципи, спрямовані на вдосконалення системи управління. Законність, передбачуваність, підзвітність, надійність і прозорість - ось деякі з них, а також управлінська і технічна кваліфікація, організаційна спроможність, фінансова стабільність та інші фактори.

Розглядаючи внутрішній аудит як частину внутрішнього контролю, можна сказати, що саме він зараз є ефективним та успішним.

Внутрішній аудит сприяє оцінці ефективності внутрішнього контролю, дозволяючи оглянути його з позиції незалежності та об'єктивності. Загальні принципи внутрішнього контролю, включаючи законність, стратегічну спрямованість, безперервність та інші принципи внутрішнього аудиту певною мірою перетинаються. Однак можна стверджувати, що внутрішній аудит сприяє ефективному функціонуванню системи внутрішнього контролю, також більш повно реалізується через певні принципи, які належать до другої групи. Це пов'язано з тим, що внутрішній аудит спрямований на підтримку нагляду, розуміння та прогнозування, пропонуючи при цьому неупереджену та незалежну оцінку всіх операцій державного сектору.

Друга група принципів визначає внутрішній аудит у більш обмеженому сенсі і охоплює морально-етичні стандарти професійної поведінки внутрішніх аудиторів, викладені в Кодексі етики, а також принципи, що стосуються якісних характеристик підрозділу та його повсякденної діяльності, викладені у Стандартах внутрішнього аудиту. Найбільш поширеними морально-етичними стандартами професійної поведінки аудитора є чесність, незалежність та об'єктивність, конфіденційність та професійна компетентність. Внутрішні аудитори виконують свою важливу роль консультантів, радників і партнерів, приймаючи найкращі рішення та втілюючи їх у життя. Це дозволяє їм досягати найкращих результатів і виконувати свою роботу з максимальним професіоналізмом [28].

4. Концептуальний підхід до проведення внутрішнього аудиту на підприємстві

Внутрішній аудит, як складова управління, дозволяє своєчасно виявляти та усувати фактори, що заважають ефективному функціонуванню виробництва та досягненню поставлених цілей. Він коригує діяльність підприємства та його підрозділів, визначає, які конкретно відділи сприяють досягненню мети та покращенню продуктивності. У сучасному діловому світі внутрішній аудит має вирішальне значення для досягнення операційних і стратегічних цілей, які підвищують конкурентоспроможність організації та ефективність управління.

Внутрішній аудит сприяє досягненню цілей підприємства через систематичний підхід до оцінки та поліпшення контрольних процесів, управління ризиками та корпоративного управління. Це особлива форма контролю, що визначає обсяг незалежного зовнішнього аудиту та вирішує внутрішні проблеми підприємства. Один з ключових принципів внутрішнього контролю - запобігання маніпулюванню даними та фінансовим шахрайством, що визначає його структуру та напрямки. Однак організація внутрішнього аудиту на вітчизняних підприємствах залишається проблемною та потребує додаткового дослідження.

За Міжнародними стандартами аудиту, внутрішній аудит визначається як оціночна діяльність, організована всередині суб'єкта господарювання та здійснюється певним відділом або аудиторами, які працюють у штаті підприємства. Діяльність служби внутрішнього аудиту підприємства або внутрішніх аудиторів описується національними стандартами як внутрішній аудит. Цю діяльність можна розглядати як особливий вид аудиторських послуг, які надає підприємству незалежний аудитор.

Отже, внутрішній аудит - це самостійна діяльність на підприємстві, мета якої полягає в отриманні достовірної та повної інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та підтримки ефективного виконання завдань та досягнення цілей підприємства [21, с. 30].

Внутрішній аудит є невід'ємною частиною системи внутрішнього контролю і в рамках управлінської системи виконує такі завдання:

- 1) Моніторинг дотримання законодавства, внутрішніх правил та норм;
- 2) Забезпечення та захист активів компанії та її власників;
- 3) Керування оптимальним використанням ресурсів підприємства;
- 4) Виявлення та запобігання ризикам у бізнесі;
- 5) Гарантування достовірності та повноти інформації та звітності;
- 6) Проведення стратегічного аналізу та розробка фінансових прогнозів;
- 7) Підтримка виконання планів та досягнення цілей підприємства.

Основною метою внутрішнього аудиту є пошук методів підвищення операційної продуктивності та ефективності організації. Об'єкти внутрішнього аудиту визначаються виходячи з особливостей діяльності конкретної компанії.

Розглядаючи організацію внутрішнього аудиту на підприємстві, важливо враховувати, що це питання потребує вирішення залежно від мети та завдань, що стоять перед цією службою, і це рішення зазвичай приймається власником або керівником. Ключовим аспектом є належне забезпечення служби внутрішнього аудиту кваліфікованими фахівцями, які здатні виконувати їх функції. Позиція внутрішнього аудиту в організаційній структурі підприємства має велике значення, оскільки це впливає на об'єктивність його результатів. Важливо розуміти, що, навіть якщо внутрішній аудит підпорядкований керівництву підприємства, його об'єктивність може бути забезпечена за рахунок ступеня його незалежності в організаційній структурі. Функції внутрішнього аудиту повинні бути визначені керівництвом або власником залежно від специфіки діяльності підприємства, хоча існують типові функції, які є загальними для багатьох підприємств.

Внутрішні аудитори перевіряють правильність фінансової або бухгалтерської звітності. Внутрішні аудитори відповідають за перевірку звітності підрозділів і всієї організації (див. Таблицю 4). Контроль за діяльністю окремих структур призводить до отримання аудиторських висновків і

встановлення того, наскільки бухгалтерська звітність цих структур і всієї організації загалом відповідає даним бухгалтерського обліку [21, с. 32].

Таблиця 4

Зв'язки між внутрішньою службою аудиту та іншими службами та підрозділами компанії.

№	Підрозділ підприємства	Форма взаємозв'язку
1	Дирекція	Аудитор отримує від керівництва підприємства різноманітну інформацію та матеріали, такі як накази, вказівки, плани, аналізи, оцінки діяльності, рекомендації, висновки та інші документи.
2	Відділ збуту та постачання	Звіт про витрачання матеріалів у виробництво, відпуск матеріалів на сторону та інші питання є предметом контролю аудитора. Він також перевіряє ефективність укладених угод з придбання запасів.
3	Матеріальний склад	Аудитор веде облік і звітність, повідомляє про зміни в обліку та звітності. Аудитор також стежить за тим, щоб запаси були оприбутковані та списані вчасно.
4	Виробничі цехи	Аудитор перевіряє виробничі звіти, пов'язані з відпуском сировини у виробництво, відповідають плановим нормативам.
5	Планово-економічний відділ	Аудитор звітує про виконання планових завдань з виробничої, фінансової та комерційної діяльності, а також про прогнозовані ціни реалізації виробленої продукції. Аудитор також перевіряє наявність чинних нормативних документів і стандартів.
6	Відділ бухгалтерської служби	Аудитор перевіряє документи, що підтверджують достовірність фінансової, статистичної та бухгалтерської звітності, а також обґрунтованість розрахунків із дебіторами, кредиторами, позабюджетними фондами та бюджетом.

**Таблиця складена автором на основі [14]*

Аналіз фінансово-економічних операцій підприємства та розробка фінансової стратегії є основною функцією служби внутрішнього аудиту. Це дозволяє службі внутрішнього аудиту досягти своєї мети, підвищуючи продуктивність окремих підрозділів і організації в цілому.

Внутрішній аудит працює в тісній співпраці з керівництвом компанії, спеціалістами апарату управління та керівниками структурних підрозділів. Таким чином, ці посадові особи безпосередньо беруть участь у процесі аудиторської перевірки, використовують результати перевірки та консультують. Без їх активної участі внутрішній аудит буде неефективним. Служба внутрішнього аудиту працює за планами, які затверджує керівник компанії. Внутрішній аудитор подає аудиторський звіт керівникові компанії після завершення роботи, у якому описується будь-яке порушення.

Звіт внутрішніх аудиторів має бути розглянутий радою директорів або керівником підприємства, після чого робота вважається завершеною. Після цього офіційно повідомляється, що рекомендації аудиторів приймаються або не приймаються.

Добре організований внутрішній аудит мотивуватиме співробітників дотримуватися відповідних законів і нормативних актів, а також корпоративних політик, планів, внутрішніх правил і процедур - особливо в умовах, коли економіка все ще відновлюється. Це зменшить ймовірність непередбачуваних витрат або репутаційних втрат. Служба внутрішнього аудиту на будь-якому підприємстві має бути створена керівником або власником відповідно до цілей і завдань, але вона також має бути укомплектована кваліфікованими фахівцями, які здатні виконувати свої обов'язки.

Хоча ефективний внутрішній аудит може зменшити витрати на зовнішній аудит, він не може його скасувати. Крім того, важливо пам'ятати, що не рекомендується використовувати послуги зовнішнього аудитора для проведення внутрішніх аудитів. Це пов'язано з тим, що можлива втрата принципу незалежності, який є одним із найважливіших елементів роботи зовнішнього аудитора [21, с. 33].

Можливі переваги аудиту на підприємстві включають наступне:

- внутрішній аудит допомагає апарату управління захистити законні майнові інтереси підприємства;
- покращує систему бухгалтерського обліку та сприяє ефективності роботи;
- контролює надходження грошових коштів, реалізацію, придбання товарів і послуг тощо;
- покращує фінансовий стан підприємства;
- сприяє покращенню якості зовнішніх аудиторських перевірок.

Ось деякі недоліки організації внутрішнього аудиту підприємства:

- ✓ принцип незалежності аудитора не дотримується належним чином;
- ✓ зовнішні аудитори можуть мати помилкове уявлення про фінансовий стан підприємства на основі огляду звітів внутрішніх аудиторів;
- ✓ одноразові аудиторські послуги зі сторони дешевші, ніж постійний контроль внутрішніх аудиторів.

На жаль, нинішня система внутрішнього контролю в Україні недосконала та не виконує поставлених завдань. Проблеми з розвитком внутрішнього аудиту в Україні призвели до меншої ефективності внутрішнього аудиту та недовіри до системи внутрішнього аудиту. Хоча підприємство має значні переваги від впровадження внутрішнього аудиту, наприклад:

- 1) виявлення джерел та ресурсів підприємства;
- 2) розробка пропозицій щодо покращення системи обліку підприємства, що, у свою чергу, зменшить витрати на утримання облікового апарату;
- 3) оцінка того, наскільки ефективно використовується наявне програмне забезпечення підприємства;
- 4) ефективна система внутрішнього аудиту підприємства значно підвищить інтерес інвесторів до таких підприємств [21, с. 34].

Таким чином, основними проблемами розвитку внутрішнього аудиту в Україні є недостатнє нормативне та методологічне забезпечення, що призводить до суперечок щодо самих принципів, методів, методології та процедур

внутрішнього аудиту. Крім того, не слід забувати про те, що на підприємстві немає внутрішніх розробок щодо організації та процедур внутрішнього аудиту.

Таким чином, концептуальний підхід до проведення внутрішнього аудиту на підприємстві є основою для забезпечення його ефективності та систематичності. Цей підхід передбачає визначення чітких цілей та завдань аудиту, що дозволяє сфокусуватися на ключових аспектах діяльності підприємства. Важливим елементом є розробка методології аудиту, яка включає стандарти і процедури, що регулюють процес перевірки.

Концептуальний підхід також передбачає планування аудиту, де визначаються ресурси, терміни та необхідні інструменти для збору і аналізу даних. Здійснення аудиту за таким підходом допомагає виявити слабкі місця та ризики, а також розробити рекомендації щодо їх усунення і вдосконалення управлінських процесів. Завдяки цьому підходу внутрішній аудит сприяє підвищенню ефективності, прозорості та відповідності діяльності підприємства встановленим стандартам і регламентам.

5. Виклики та перспективи внутрішнього аудиту в сучасних економічних умовах

Внутрішній аудит стає все більш важливою складовою ефективного управління в сучасних умовах. Цей процес передбачає систематичну оцінку ефективності внутрішніх контрольних процедур, фінансової звітності та ризиків, що допомагає організаціям досягати своїх цілей.

Одним з викликів внутрішнього аудиту є зростаюча складність бізнес-середовища. Глобалізація, технологічні інновації та швидкі зміни у законодавстві створюють нові ризики для підприємств. Внутрішній аудит повинен постійно адаптуватися до цих змін, розширюючи свої компетенції та методології, щоб ефективно виявляти та управляти ризиками.

Ще одним викликом є збільшення обсягу даних, що потребують аналізу. Завдяки цифровій трансформації та впровадженню «Big Data аналітики», підприємства мають доступ до величезних обсягів інформації. Внутрішній аудитор повинен розвивати навички в роботі з даними, використовуючи аналітичні інструменти та штучний інтелект для виявлення аномалій та виявлення потенційних ризиків.

Проте, разом з викликами, сучасний внутрішній аудит також відкриває нові перспективи. Застосування розумних технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та аналітика даних, дозволяє автоматизувати рутинні завдання та підвищувати точність аудиту. Крім того, впровадження інноваційних підходів, таких як аудит з урахуванням ризиків та цифрові аудиторські методи, дозволяє забезпечити більш гнучкий та ефективний контроль в організаціях [2].

У сучасному світі внутрішній аудит відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності та успішності підприємств. Перед внутрішніми аудиторами стоять численні виклики, але й відкриваються значні перспективи для подальшого розвитку. Ось декілька перспектив внутрішнього аудиту в сучасних умовах:

1. Використання технологій: Завдяки швидкому розвитку технологій, внутрішні аудитори мають можливість використовувати різноманітні інструменти та програмні засоби для збору, аналізу та інтерпретації даних.

Це дозволяє автоматизувати багато аудиторських процесів, знижуючи витрати часу і зусиль на рутинні операції та забезпечуючи більш точний та об'єктивний аналіз.

2. Розширення області діяльності: Сучасні внутрішні аудитори вже не обмежуються тільки фінансовими аспектами діяльності підприємства. Вони також досліджують операційні, стратегічні та ризикові аспекти, щоб забезпечити комплексний огляд діяльності підприємства. Це дозволяє забезпечити більш повне управління ризиками та забезпечити стабільність бізнесу.
3. Стратегічне партнерство: Зростання ролі внутрішнього аудиту як консультанта та стратегічного партнера для верхівки керівництва підприємства відкриває нові можливості для співпраці. Внутрішні аудитори можуть вносити цінний внесок у стратегічне планування, розробку нових ініціатив та управління змінами.
4. Глобальна координація: Зростання глобалізації бізнесу ставить перед внутрішніми аудиторами нові виклики у забезпеченні однакових стандартів та процедур аудиту на всіх ринках. Однак це також відкриває можливості для спільної координації та обміну найкращими практиками між різними регіональними аудиторськими командами.
5. Зосередження на стратегічних ризиках: В умовах швидкої зміни та нестабільності важливою стає здатність виявляти та управляти стратегічними ризиками. Внутрішні аудитори можуть зосередитися на вивченні майбутніх трендів та ідентифікації можливих загроз для бізнесу, що дозволить підприємствам бути більш конкурентоспроможними та готовими до майбутніх викликів [2].

Перспективи та виклики в системі внутрішнього аудиту є важливими, оскільки вони визначають напрямок розвитку та ефективність цієї ключової функції в управлінні підприємством.

Орієнтація на майбутнє: Перспективи допомагають внутрішнім аудиторам адаптуватися до швидко змінюючогося бізнес-середовища та

передбачити майбутні виклики. Вони дозволяють аудиторам розробляти стратегії та плани, які враховують не лише поточні потреби, а й очікувані зміни.

Підвищення ефективності: Розуміння викликів дозволяє внутрішнім аудиторам визначати найбільш критичні області для аудиту та направляти свої ресурси туди, де вони найбільш потрібні. Це підвищує ефективність та ефективність виконання їхніх обов'язків.

Забезпечення відповідності: Знання викликів допомагає внутрішнім аудиторам бути впевненими, що їхні аудиторські процедури відповідають найновішим стандартам та вимогам, зокрема вимогам регуляторних органів.

Розвиток стратегічного партнерства: Розуміння перспектив дозволяє внутрішнім аудиторам бути більш активними учасниками у стратегічному плануванні та прийнятті рішень. Вони можуть стати цінними консультантами для верхівки керівництва у питаннях ризиків, контролю та стратегічного розвитку.

Забезпечення конкурентоспроможності: Внутрішній аудит, який здатний адаптуватися до нових викликів та використовувати перспективи для інновацій та покращень, допомагає підприємству залишатися конкурентоспроможним у своїй галузі.

Перспективи та виклики внутрішнього аудиту в сучасних умовах вплинуть на його розвиток, методологію та практику. Аудитори повинні бути готові адаптуватися до цих змін, розвивати свої навички та знання, щоб ефективно відповідати на виклики та використовувати перспективи для досягнення більш високого рівня ефективності та цінності для підприємства.

Крім того, важливою перспективою для внутрішнього аудиту є зростаюча увага до його ролі в управлінні ризиками. Організації все більше розуміють, що вчасне виявлення та управління ризиками дозволяє їм уникати фінансових втрат та зберігати репутацію. Внутрішній аудитор, який має глибоке розуміння бізнес-процесів та вміння оцінювати ризики, може стати ключовим партнером для керівництва в управлінні ризиками.

Зростає важливість етичних аспектів внутрішнього аудиту. Оскільки аудитори мають доступ до конфіденційної інформації та вплив на прийняття стратегічних рішень, їхній професійний інтегритет та об'єктивність стають ключовими. Сучасні аудитори повинні дотримуватися найвищих стандартів етики та професійної поведінки, щоб забезпечити довіру та повагу до їхньої роботи [8].

Таким чином, внутрішній аудит у сучасних умовах не лише стикається з викликами, але й має значні перспективи розвитку. Шляхом поєднання передових технологій, вдосконалення процесів та зосередження на важливих аспектах, таких як управління ризиками та етика, внутрішній аудит може стати не тільки ефективним інструментом контролю, але й стратегічним партнером для організацій у досягненні їхніх цілей.

Висновки

Ефективний внутрішній аудит є життєво важливим для процвітання підприємства в умовах постійних змін зовнішнього середовища та складних процесів управління. Він відповідає за нагляд за дотриманням законодавства, внутрішніх правил, оптимального використання ресурсів, визначення та попередження ризиків, гарантування вірогідності інформації у звітності тощо.

Наразі в Україні немає належного законодавчого регулювання щодо процесу внутрішнього аудиту, а також єдиних вимог до професійного рівня внутрішніх аудиторів і професійних стандартів. Ці фактори сприяють недостатньому розвитку практики внутрішнього аудиту в країні. Вкрай важливо мати законодавче забезпечення та теоретичне обґрунтування внутрішнього аудиту, оскільки його впровадження в практику управління вітчизняними підприємствами є перспективним.

Цілі та операції бізнесу, навколишні умови та пов'язані з ними ризики - все це впливає на вибір найбільш ефективних методів і технологій внутрішнього аудиту. Внутрішньому аудиту підлягають усі бізнес-процеси компанії. В той же час, найвище керівництво підприємства несе основну відповідальність за безперебійну роботу внутрішнього аудиту, а акціонери зацікавлені в ефективності аудиту, оскільки це знижує інвестиційні ризики.

Внутрішній аудит впливає на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, оскільки перевіряє дані, що використовуються для складання звітності, запобігає бухгалтерським помилкам, раціонально використовує ресурси, підвищує фінансову дисципліну матеріально відповідальних осіб, попереджає та усуває зловживання, покращує фінансовий стан суб'єктів господарювання, прогнозує їхню діяльність, знижує ризик закриття бізнесу, збитки та зниження конкурентоспроможності на ринку.

У підсумку, внутрішній аудит систем управління підприємства виявляється необхідним елементом для забезпечення ефективності та стійкості підприємства в умовах сучасного бізнес-середовища. Він допомагає виявляти потенційні ризики, удосконалювати процеси управління та контролю, а також

забезпечує незалежну оцінку внутрішніх систем. Наявність добре функціонуючої системи внутрішнього аудиту сприяє підвищенню довіри стейкхолдерів та забезпечує стабільність та успішність підприємства на ринку.

Отже, внутрішній аудит систем управління підприємства виявляється ключовим чинником у досягненні стратегічних та операційних цілей, спрямованих на успішне функціонування та розвиток підприємства.

Список використаної літератури

1. Антонова Л.В. Роль управлінського обліку в здійсненні організаційних змін на підприємстві. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2223>
2. Аудит в умовах сталого розвитку: колективна монографія / за загальною редакцією проф. О. А. Петрик, О. А. Петрик, Н. В. Гойло, І. І. Матієнко-Зубенко, І. О. Мариніч, Ю. Б. Слободяник ін. К. : КНЕУ, 2021. С. 231.
3. Білоусов А., Внутрішній аудит: перспективи розвитку та методика організації на підприємствах України. Бухгалтерський облік та аудит. 2001. Вип. 2. С. 54-57.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / за ред. Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Малюча. Житомир, 2007. 511 с.
5. Великий Ю.В. Етапи внутрішнього аудиту на підприємстві. Агросвіт. 2017. № 7. С. 28-31. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/7_2017/5.pdf
6. Гуцаленко У.О., Причепа Г.В. Внутрішній аудит як складова системи управління підприємством. Всеукраїнський науково-виробничий журнал “Інноваційна економіка”. 2011. С. 111-114.
7. Давидов Г. М. Управлінський контроль за процесом приватизації і методи його удосконалення. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки: зб. наукових праць. Кіровоград: КНТУ, 2010. Вип. 18. Ч. II. С. 227-235.
8. Дзуліт З.П., Мельник О.Г., Лазурко М.І. Дослідження глобального ринку аудиторських послуг у контексті сьогоденних викликів. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія “Проблеми економіки та управління”. 2021р. № 2 (8). С. 22-33.
9. Деякі питання реформування державного управління України. Розпорядження Кабінету Міністрів України; Стратегія, План від 21.07.2021 № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021->
10. Жук В. Роль внутрішнього аудиту в системі управління підприємством. Вісник студентського наукового товариства «Ватра». 2022. № 148. С. 106-111. URL: <http://www.vtei.com.ua/doc/11konf/zb15.pdf#page=106>

11. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». Відомості Верховної Ради (ВВР). 2018. № 9. С. 50.
12. Йовенко І. Проведення внутрішнього аудиту на підприємстві: важливі аспекти. Аудитор України. 2015. № 4 (233). С. 30-35. URL: <https://www.pspaudit.com.ua/files/iovenko.pdf>
13. Каменська Т.О., Редько О.Ю. Внутрішній контроль і аудит в управлінні: практичний посібник. Київ, 2015. 375 с.
14. Кривобок В. О., Євсєєнко В. О. Організація та завдання внутрішнього аудиту в системі управління підприємством. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbisecnof_2013_10
15. Кужельний М.В. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / за ред. М.В. Кужельний, В.Г. Лінник. КНЕУ, 2011. С. 334.
16. Лобозинська С. М. Облік і аудит у банку : навч. посіб. / за ред. проф. С. К. Реверчука. 2007. С. 630 .
17. Міжнародний стандарт аудиту 315 “Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб’єкта господарювання і його середовища”. URL: <http://apu.com.ua/1151-miznarodni-standarti-kontroluyakosti-2016-2017>.
18. Мулик Я. І. Аудиторська діяльність в Україні: сучасний стан, реформування та розвиток. Агросвіт. № 7. 2020. С. 37–47.
19. Найбільші виклики та загрози для аудиторських фірм в Україні. URL: <http://www.ifrs.org.ua/najbilshi-vikliki-ta-zagrozi-dlya-auditorskihfirm-v-ukrayini/> (дата звернення 1.12.2020).
20. Огнева А. М. Аудит інформаційних систем і технологій. Вісник Хмельницького національного університету. 2009. № 6. С. 229-232.
21. Основи глобального розширення обізнаності. Інститут внутрішніх аудиторів України. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/531247f275d6ba724dede38937b569ec.pdf>
22. Пантелейчук Л. Організація аудиту. К., 2001. С.1 12.

23. Подолянчук О. А. Значення внутрішнього аудиту в системі контролю сільськогосподарського підприємства. Економічний аналіз. 2010. №6. С. 479-481.
24. Пушкар М. Організація аудиту на промисловому підприємстві. Тернопіль: Економ. думка, 2006. С. 144.
25. Рудницький В.С. Методологія і організація аудиту. Тернопіль: Економ. думка, 2000. С. 192.
26. Сподарик В. Внутрішній аудит: проблеми, методика та організація. Економічний аналіз. 2010. №6. С. 503-505.
27. Сподарик, В. М. Економічний аналіз. Ужгород, 2010. С. 348.
28. Товкун Л.В. Принципи внутрішнього аудиту як засади для розробки національних і міжнародних стандартів у цій сфері. Шістдесят восьмі економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки: матеріали Міжнародної наукової інтернет конференції. 2022. С. 76-79. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/39186/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf#page=76>
29. Яковиненка Н.А. Управлінський облік у торгівлі. Київ, 2007. С. 148.
30. The Institute of Internal Auditors. URL: <https://global.theiia.org/>

AntiPlagiarism.NET

Файл Правка Вид Навигация Операции Дополнительно Справка

Ехт.гу - биржа контента

Стандартная Экспресс Глубокая На реерайт

Пакетная проверка Проверка сайта SEO проверка Проверка картинок

Проверить уникальность

Обратные ссылки: Игнорировать домены:

Редактор Адрес: http:// Страница

Текст(53271):

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Факультет фінансів та обліку Кафедра фінансового контролю та аудиту
КУРСОВА РОБОТА на тему: «Внутрішній аудит систем управління підприємства»
ступінь вищої освіти - другий (магістерський) галузь знань 07 - Управління та адміністрування спеціальність - 071 - Облік і оподаткування освітня програма «Аудит та державний фінансовий контроль»
Виконав: студент групи ОАДФКм - 11 Вербоцький В. М. Керівник: к.е.н., доцент Черешнюк О.М. ТЕРНОПІЛЬ - 2024

Вступ

Актуальність. **тем дослідження. Внутрішній аудит** - це процес, що допомагає перевірити ефективність системи управління підприємства. Він допомагає виявляти потенційні проблеми, ризики та недоліки, що можуть впливати на його успішність та стабільність. Завдяки внутрішньому аудиту компанії можуть покращити свої процеси, зменшити втрати та оптимізувати ресурси. Ця тема актуальна в умовах постійних змін у бізнес-середовищі та посилення конкуренції, коли підприємствам потрібно бути максимально ефективними та гнучкими, щоб успішно функціонувати та розвиватися.

Враховуючи швидкі темпи технологічного розвитку, зміни в законодавстві та регуляторному середовищі, а також зростання очікувань споживачів та інвесторів, підприємствам набагато складніше забезпечити ефективне управління. **Внутрішній аудит** стає **нижчим частинкою** стратегічного планування та управління ризиками, допомагаючи підприємствам зберігати конкурентну перевагу та забезпечувати стійкий розвиток. Таким чином, тема **внутрішнього аудиту** систем управління підприємства залишається актуальною і важливою для діяльності будь-якої компанії в сучасному бізнес-середовищі.

Дослідження в області **внутрішнього аудиту систем управління** підприємств проводили багато вчених та дослідників з різних країн. Деякі з них відомі своїми значними внесками в цю галузь, наприклад Роберт Р. Меллер, Камєнська Т. О., Редько О. Ю., Кертіс К. Бершур, Рудницький В. С., Семанюк В. З., Шульга С. В., Дашенко Т. В., Коркушко О. Н., Кушнір П. А., Селіщев С. В., Семенець А. О.

Мета дослідження. Метою даної курсової роботи є вивчення змісту, концептуальних основ, організації та **методів внутрішнього аудиту та обґрунтування його ролі у системі управління підприємством**.

Завдання дослідження. Для досягнення цієї мети в ході дослідження були поставлені та виконані наступні завдання:

Журнал:

✓ Автопрокрутка Очистити журнал

[12:38:30] Go Наказано 1% співпадіння по адресу: <https://studfile.net/preview/9190412/page-2/>

[12:38:38] Go Наказано 1% співпадіння по адресу: <https://about.pumb.ua/content/csmfile.ua/korporativne-upravlinня-standards-2021-01-01-ukr.pdf>

[12:38:38] Go Наказано 1% співпадіння по адресу: <http://dspace.wnuu.edu.ua/bitstream/316497/35323/1/11levyts.pdf>

[12:38:38] Ya Наказано 1% співпадіння по адресу: <https://quality-report.com.ua/articles/657215-identifikatsiya-klasifikatsiya-rizykiv>

[12:38:45] Ya Наказано 1% співпадіння по адресу: <https://skilletter.in/blog/uk-ekonomist-ua>

[12:38:47] Go Наказано 1% співпадіння по адресу: <http://iocrates.com.ua/b64113.html/casdu/profile.php/10751.pdf>

[12:38:53] Go Наказано 1% співпадіння по адресу: <https://nasarok.com.ua/strategiya-zmenshennya-negativnih-aspektn-rizikiv-u-divalnosti-pidpri-mstva-342355.html>

[12:39:10] Тип проверки: Стандартная (Поисковик - Go, Yab)

[12:39:10] Настройка: Число слов в шпигле = 4, Игнорировать цитаты = Да

[12:39:10] Уникальность текста 90% (Промониторировано цитат: 0%)

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

Готово

Статист... Fwd: ... ТРЕНИ... ksg_ek... ksg_ie... Докум... Докум... Компл... Word L... Купсов... Total C... AntiPla...

12:44 04.06.2024